

Kärvakandi Kaja

Vaatame tagasi,
et minna edasi! lk 2

Igamehe maraton
viiene – tore (keha)-
kultuuriüritus lk 3

Teetöödest
Järvakandis lk 3

NR 5 (207)

AUGUST 2016

20. augustil tähistas EELK Järvakandi Pauluse kogudus 20 aasta möödumist päevast, mil tollane peapiiskop Jaan Kiivit pühitses endise alivalitsuse ümber ehitatud hoone apostel Paulusele pühendatud kirikuks.

1990. aastate alguses hakati toonase koguduse juhatuse esimehe Tõnu Saare eestvedamisel ellu viima ideed oma kirikuhoone rajamiseks. Entusiastlike koguseliikmete, Juva sõpruskoguduse ja kohalike ettevõtjate ühisel jõul ja toel sai mõte ka teoks. Kohane on taas ära märkida tublid ehitusmehed, kelle tarkuse ja käteosavuse abil kirikuhoone reaalset püstitati. Kiriku ehitamisel osalesid pidevalt Harald Johanson ja Ivan Viljakainen ning allkirjutanu, episoodiliselt ja vastavalt vajadusele Erich Teesalu, Elvira Heinaste, Priit ja Ants Barlo ning Valde Pedriks.

Möödunud aasta kevadel avastati, et kiriku põrand all ja seintes vohab majavamm. Selle hävitamine teostati Eesti vanima hoonete seenkahjustusi likvideeriva firma Puleium OÜ otsesel osalusel ja kontrollil ning vastavalt nendepoolsetele soovitusetele. Kogudus tänab kõiki firmasid ja eraisikuid, kes leidsid head tahet ja tegid sihtotstarbelise annetuse remonttööde ja vammitõrje õnnestumiseks. Remondi käigus vahetati välja u 2/3 saali põrandast ja selle kandetarindist, põhjaseina soklile toetuv puitvöö, karkaspostide alumised otsad ja must vooder. Osaliselt asendati saali lääne- ja idaseina vammikahjustusega lõigud. Et tõenäoliselt põhjustas vamm tekke hoonet ümbritseva pinnase tõstmise, mille tagajärjel täitusid mullaga vundamendi ventilatsioonivad, puuriti põrandaluse ventilatsiooni kordategemiseks uued ventilatsioonivad ja lammutati põrand all olnud lintvundamendid.

Kiriku 20. aastapäevale pühendatud pidulik jumalateenistusel teenisid piiskop Tiit Salumäe, Lääne-Harju praost Jüri Vallsalu, Soome Juva koguduse kirikuhärra Sirkka Pylkänen ja

pastor emeritus Markku Karila, Vigala koguduse õpetaja Kristiina Jõgi ning koguduse hooldajaõpetaja pastor Mihkel Kukk ja õpetaja emeritus Kalju Kukk. Teenistusel laulsid koguduse ansambel ja Juva koguduse solistid. Trompetimänguga elavdasid teenistust Jaan Viertek ja Arvi Lepp. Tunnustati aktiivsemaid ja teenekamaid isikuid nii oma kui sõpruskogudustest. EELK koostöömedali said Helvi Savolainen ja Pekka Pärnänen Juva kogudusest, EELK tänukirja Eha Sepp, Valve Viljak, Lehti Lepp ja Urve Loorents meie kogudusest. Teenistusest võtsid osa ka Waabsi sõpruskoguduse esindajad Saksamaalt. Tervituseks sai sõna sealse koguduse juhatuse esimees Heinke Nöhren-Goos. Ilusa lõpp-punkti pani üritusele Rapla maavanema Tõnis Blanki kingitud reformatsiooni 500. aastapäevale pühendatud õunapuu istutamine kiriku kõrvale.

Rein Ranne
koguduse juhatuse
esimees

Kirikuhoone sai 20aastaseks

20 aastat EELK Järvakandi Pauluse kirikut

3x Rita Merekivi

Maavanemalt kingituseks saadud õunapuu istutamine

Pidupäevatervitus Juva lauljatelt

Järvakandi Wellod tänavad kõiki kodualevi inimesi, kes aitasid kaasa Igamehe maratoni õnnestumisele ning andsid sellega üritusele oma positiivse jume.

Täname ka kõiki toetajaid: Wesico, Raplamaa Spordiliit, Järvakandi vald, Spordiklubi Kalev, Järvakandi kool, Kommunaal, Konsum, klaasistuudio ja kõik vabatahtlikud abilised.
Aitäh!

Lapsehoiuteenus

Lapsehoiuteenuse peamine eesmärk on toetada lapsevanema, eestkostja või lepingu alusel last perekonnas hooldava inimese töötamist või toimetulekut. Samuti võimaldada lastevanematele lapse hooldamisest vaba aega, et nad saaksid ajutiselt osaleda ka muus tegevuses.

Lapsehoiuteenus on suunatud raske ja sügava puudega lastele, kes vajavad ööpäevaringset hooldust ja järelevalvet ning kelle vanemad ei saa seetõttu osaleda tööhõives. Lapsehoiuteenust on võimalik saada kuni lapse 18aastaseks saamiseni, eeldusel, et lapse hooldamine ei ole samal ajal tagatud teiste sotsiaalteenustega (välja arvatud lapse perekonnas hooldamine) ning laps ei viibi samal ajal õppetööl haridusasutuses.

Lapsehoiuteenust on võimalik kasutada koolieeliku ja koduõppel oleva lapse puhul päeval, õhtul, nädalavahetustel või teatud perioodil ööpäevläbi; põhiharidust omandaval lapsel pärast koolipäeva lõppu, õhtuti ja nädalavahetustel, koolivaheaegadel lisandub päevahoiu või ööpäevahoiu võimalus; noortel, kellel on põhiharidus omandatud, aga kes ei ole kutseõppes, päeval, õhtul, nädalavahetustel ning teatud perioodidel ööpäeval.

Lapsehoiuteenus on lapsevanema töötamist, õppimist või toimetulekut toetav teenus, mille osutamise ajal tagab lapse hooldamise, arendamise ja turvalisuse lapsehoiuteenuse osutaja. Lapse hooldamine võib tähendada lapse söötmist, pesemist, sondi puhastamist või mähkmete vahetamist. Hooldustoimingud sõltuvad lapse vanusest ja oskustest. Lapse arendamise kohta õigusaktides nõudeid ei ole ning arendamise tase sõltub konkreetsest teenusepakujast ja lapsehoidjast. Arendamise all mõeldakse eelkõige lapsega tegelemist – temaga rääkimist, lugemist, mängimist.

Lapsehoiuteenust ei osutata haridusasutuses õppetööl viibimise ajal. Kooliealine laps võib teenuse tarbija olla juhul, kui ta on vormistatud koduõppele ega viibi samal ajal haridusasutuses.

Lapsehoiuteenuse hüvitamisele on õigus raske või sügava puudega lapse seaduslikul esindajal (lapsevanem või eestkostja) või lapsele perekonnas hooldamise teenuse (sotsiaalhoolekande seadus § 25² lg1) pakkujal kuni lapse 18 aastaseks saamiseni eeldusel, et lapse hooldusteenus vajadus on kirjas lapse rehabilitatsiooniplaanis; lapse hooldamine ei ole samal ajal tagatud teiste sotsiaalteenustega (v.a lapse perekonnas hooldamine); laps ei viibi samal ajal õppetööl haridusasutuses.

Lapsehoiuteenuse osutamine toimub kas lapse kodus, hoidja kodus või hoiukodus (asutuses).

Riik kompenseerib raske ja sügava puudega laste hooldu 402 euro ulatuses aastas.

Toetuse taotlemiseks esitab õigustatud isik lapsehoiuteenuse saamiseks taotluse koos kõigi nõutavate dokumentidega lapse rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgse kohaliku omavalitsuse üksusele.

Kohaliku omavalitsuse üksus teeb otsuse lapsehoiuteenuse riiklikuks rahastamiseks kümne tööpäeva jooksul taotluse ja kõigi nõutavate dokumentide esitamisel arvates.

Dokumentide loetelu: lapse isikut tõendava dokumendi koopia; lapse rehabilitatsiooniplaani koopia; sotsiaalkindlustusameti otsuse koopia lapse puude raskusastme tuvastamise kohta; eestkostjaks määramise otsuse koopia, kui taotluse esitab lapse eestkostja, või sotsiaalhoolekande seaduse § 130 lõikes 3 nimetatud lepingu koopia, kui taotluse esitab sotsiaalhoolekande seaduse § 129 lõikes 1 nimetatud hooldaja.

Täiendavat infot lapsehoiuteenuse kohta on võimalik lugeda Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt ning sotsiaalhoolekande seadusest.

Katrin Jõgi
sotsiaalnõunik

Kaugküttes kasutatakse klaasitehase jääksoojust

2015. aasta sügisel renoveeriti osaliselt alevi kaugkütetetrassi ning ühendati see klaasitehase jääksoojusvahetiga, luues nii eeldused jääksoojuse kasutamiseks kaugküttesüsteemis. Tänavuse suve algul paigaldati ka vastav automaatika.

Vallavanem Mart Järviku sõnul langetab jääksoojuse kasutamine keskküttesooja hinda tarbija jaoks algul umbes 1/5 võrra. Et OÜ Järvakandi Soojus võttis renoveerimistöde jaoks laenu, saab põhjalikumalt hinda korrigeerida alles pärast selle tagasimaksmist umbes viie aasta pärast.

JK

Kärvakandi
Kaja

Väljaandja Järvakandi Vallavalitsus
Järvakandi, Tallinna mnt 17
Toimetaja Jaanus Randla; tel 489 4710
e-post: kaja@jarvakandi.ee
Trükk: Kuma trükikoda

Vaatame tagasi, et minna edasi!

Head inimesed! Järgnevalt ülevaade kultuurihalli 2015. a ja 2016. a I poole tegemistest. Et ka need teaksid, kes meie majja ei satu, millega me siin aleviservas tegeleme.

Aasta 2015 oli Eestis kuulutatud muusikaaastaks ja 2016 merekultuuriaastaks. Sellest lähtudes pöörasime oma töös ka rohkem tähelepanu muusikaürituste korraldamisele ja külastamisele. Kirjutasime sel teemal ka Kultuurkapitalile projekti eesmärgiga tutvustada erinevaid muusikastiile ja külastada kultuurisünnimusi. Kahjuks luges KK need ekskursioonideks, mida ei rahastata.

Käisime siiski kuulamas klassikalist muusikat Türi, külastasime Estonia balletigalat, nautisime Pärnu Kontserdimajas erilist vaatamängu „Eesti pildid“, kus oli ühendatud koorimuusika ja klassikaline tants ning käisime Viljandis teatris. Merekultuuriaastal oleme eksponeerinud mereteemalisi näitusi ja pool hooaega sel teemal on veel ees.

Kultuuriasutuse töös on palju erinevaid tahke, üheks neist au ja kohustus hoida elus rahvakultuuri.

Meie majas tegutses möödunud aastal kaheksa kollektiivi: Järvakandi segakoor (juhendaja Heldi Tagel), meesansambel Viisitiim (H. Tagel), koguduse naisansambel (Eha Sepp), naisrahvatantsurühm Ehani (E. Sepp), naisrahvatantsurühm K(N)obedad Kintsud (E. Sepp), Järvakandi harrastusteater (Vahur Kuusk), kaks laste teatriringi (Rea Licht). Samad kollektiivid tegutsesid ka 2016. aasta esimesel poolel. Ringid tõotavad üldjuhul hooajaliselt – oktoobrist maini.

Vajaduse korral on rahvakultuuriringid töös ka kauem (nt harrastusteater suvelavastustega). Ja soovi korral alustatakse enne oktoobrikuud. Tore oleks, kui tekiks juurde uusi rahvakultuuri- või huvikollektiive. Noored muusikud ja lauljad, maja ukseid on teie ees valla!

Kultuuriasutuse ülesanne on pakkuda ka enesearendamis- ja huvitegevuse võimalust.

Kõnealusel ajaperioodil tegutses meil neli huviringi: jooga (Kadrin Karro-Tagapere), eakate jooga (K. Karro-Tagapere), lastezumba (Kristina Oss), zumba täiskasvanutele ja koolinoortele (K. Oss).

Kindlasti mahuks kultuurihalli veel huviringe. Kõik sellesisulised mõtted ja ettevõtmised on teretulnud! Huviringid töötavad üldjuhul oktoobrist mai lõpuni, vajaduse korral ka rohkem.

Kreeka folklooriansambel

Tiia Hansar

Meie asutuse ülesanne on ka eriilmeliste sündmuste korraldamine ja professionaalse kunsti vahendamine. Nii toimus meie majas 2015. aastal 98 eriilmelist ja erineva mahuga üritust.

Arvan, et seda on piisavalt. Ja et neid ka nii temaatikalt kui mahult oli n-õ seinast – seinast, siis võis igauks soovi korral enda jaoks sobiva leida. Korraldasime 15 müügi-päeva (valdavalt tervisetooted ja nn teise ringi kaup), 3 laata (ehk võiks olla rohkem temaatilisi laatasid?), 3 doonoripäeva, 5 teatrietendust (teatrit võiks meie majas olla sagedamini, kuid paljud teatrid ei riski väikestesse kohtadesse tulla, sest saali täituvust ei saa garanteerida), 2 vabariikliku kampania tervisespordiüritust, mille organiseerimisel on suur roll olnud kultuurihalli juhatajal: iga-aastane südamedapäev ja terviseradadel ümber maakera (need üritused on ka igal aastal meie vallas osavõturohkeimad), 6 näitust, 9 kinoseansi tegutsesid ka 2016. aasta esimesel poolel. Ringid tõotavad üldjuhul hooajaliselt – oktoobrist maini.

Lisaks toimus rida traditsioonilisi sündmusi: jõulukuuskede ärasaatmine tänuõlkketega, EV aastapäeva tähistamine, küüditamise aastapäevad, vabariiklik südamedapäev, jüripäeva tähistamine, emade- ja isadepäeva kontserdid, jaanipäev, valla haridus- ja kultuuritöötajate austamisõhtu, perekohvikute perepäev, jõulugurmekohvik, aastavahetuspäev, kooli ja lasteaia tähtsündmused kultuurihallis.

Lisaks jooksvad sündmused seoses rahvakalendri tähtpäevadega ja majavälisel initsiatiivil toimunud sündmused. 2015. aastal külastas meie maja erinevaid üritusi ligi 7000 inimest. Lisaks Järvakandit külastanud turismigrupid, kes majaga tutvumas käisid.

Meie maja kollektiivid on käinud esinemas teiste rahvamajade üritustel, harrastusteater andis kaks külalissetendust, naisrahvatantsurühm võttis osa vabariiklikust talvisest tantsupeost ja vabariiklikust naiste tantsupeost. Meie kollektiivid esindasid valda maakonna memme-taadi suvepidudel Kohilas ja Kabalas, osaleti Raplamaa tantsu- ja laulupeol. Mõlemal aastal esindasid Järvakandit edukalt festivalidel harrastusteater ja laste teatriringid. Viimased osalesid ka Raplamaa kooliteatrite suvekoolis Tarsil.

Lisaks Järvakandit külastanud turismigrupid, kes majaga tutvumas käisid.

Meie ruume kasutas töövõistlusteks Grossi Toidukaubad. Erasisikud broneerisid maja eelmisel aastal 12 korral ja mitmel korral tänavugi. Tore, et üha enam leitakse meie maja üles väljastpoolt Järvakandit, et korraldada siin erinevaid üritusi. Sageli käivad meil Järvakandit külastavad turismigrupid ja tellivad siia ka lõunasöögi. Külalised on alati kiitnud meie maja õhkkonda, stiilsust ja suurepärase teenindust majarahva poolt.

Nimetaksin ka mõned 2016. aastal aset leidnud sündmused: E. Nõuliku „Meil Jerwencatos“ IV osa esietendus, jaanipäeva videodiskot Rohelise Jõemaa üldkoosolek, Kaitseliidu tunnustuspidu – 25 aastat taasutamiseks, EKRE üldkoosolek, Viisitiimi 15, Raplamaa Laulukarusselli eelvoor ja finaalkontsert, märtsis kinokuu, kabaree-etendus, mitmed konverentsid ja firmade üldkoosolekud, 3 erinevat näitust, 3 teatrietendust, 7 erabroneeringut.

Kahjuks on aktiivse toimetamise kõrval kultuurihallil ka erinevat laadi mured, aga neist teavitame neid, kellest murede lahendamise sõltub. Aga alati on tore, kui keegi küsib, kuidas meil läheb ja kuidas meile abiks või rõõmuks saaks olla.

2015. aasta ja 2016. aasta esimene pool olid tegusad ja aktiivsed, rikastades võimaluste piires meid endid ja Järvakandi kultuurihuvilist rahvast, luues neile võimalusi end arendada. Tore, et ka mujalt teatakse siia sündmusi pidama tulla.

Ees on uus hooaeg. Aeg ühiskonnas on muutusterikas, võimalusi täis, samas pisut keeruline nii valla kui ka üksikisiku tasandil. Hetkel on majas täitmata kunstilise juhi ja teise olmetöötaja koht. Kas, kuidas ja mil viisil need kohad täituvad, on lähituleviku otsus. On erinevaid mõtteid ja võimalusi. Kel on sellele murele nutikaid lahendusi, andke aga teada.

Tänu kõigile, kellele selle maja tegemised korda lähevad – armsad kollektiivid ja huviringide liikmed, vahva publik!

Meil on tore suuri võimalusi omav kultuuriasutus – kasutagem seda ja loogem seda koos!

Kõik on oodatud tegutsema ja tegutsemist publikuna kaema!

Mõned inimesed elavad kibedust, vihkamist ja paha-meelt täis maailmas.

Mõned inimesed elavad sõbralikkust, hoolimist ja armastust täis maailmas.

Maailm on sama.
(José N. Harris)

Meil on kõigil valikud!
Kaunist elamist soovides,
Tiia Hansar

Igamehe maraton viiene – tore (keha)kultuuriüritus

"Loosiauhind leidis ka seekord mind üles, nii et ega ma ei kurda tegelikult! Selline muhe külajooks on, mille teevad eriti armsaks need kohaliku rahva poolt omal initsiatiivil üles seatud lisajoogipunktid.

Ma olen elus palju maratone jooksnud, aga see on täiesti unikaalne kohalik kultuurinähtus, mille peaks UNESCO maailma kultuuripärandi nimistusse kandma koos Võrumaa suitsusauna, üldlaulupidude ja Kihnu hülgeküttidega!"

Selle arvamuse paiskas FB avarustesse Reigo Lehtla, kes tänavusel Igamehe maratonil saavutas 42,2 km distantsil III koha. See iseloomustab üsna täpselt maratonipäeva rajaäärset õhustikku ja kui sinna lisada veel võimlemisgraatsia ning Viisitiimi laulujaks, siis ongi tegemist ühe ülevalla kultuuriüritusega sportlikul moel.

6. augustil joosti Järvakandi alevi tänavatel taas Igamehe maratoni ja sel korral juba juubelihõngulist V korda. Ilm oli hommikul ilusavõitu ja kenaks jäi see kogu päevaks. Stardijoonel kogunes 129 liikumisharrastajat, kellel kõigil selleks päevaks omaenda seatud eemärk. 35 jooksjat olid end üles seadnud maratoni (42,2 km) distantsile ja omasid õnnestumise korral võimalust heidelda auhindadele. Siinkohal tuleb märkida, et sel päeval sai maratoni kirja koguni 40 jooksjat. See tähendab, et ka viis igamehe arvestuses alustanud suutsid lõpuks läbida 10 ringi ja nii mõnigi neist suisa esimest

korda. Maratoni arvestuses said kindla võidu koos raja rekordiga Margus Luhtoja (2:47.41) ja Klaarika Kuusk (3:14.47). Meestest järgnesid Andres Seppel (3:15.00) ja Reigo Lehtla (3:16.29) ning naistest Ulvi Lond (3:55.33) ja Maarika Roopärg (4:00.37). Eraldi arvestust peeti ka Rapla- ja Maakonna MV raames ja siin sai meeste arvestuses I koha Janno Juhkov (Järvakandi Wellod, 3:38.55), II koha Martin Herem (Järvakandi Wellod, 3:55.02) ja üllatuspronksi Lauri Preimann (Järvakandi, 4:03.26). Naistest saavutas esikoha Anu Lillemägi (Hõreda), kes oma esimese maratoni läbis ajaga 4:43.43. Teine oli mullune meister Reelika Laes (Rapla, 5:08.35).

Oma esimese maratoni lõpetas peaaegu koduväras Margus Viet (4:17.58). Lisaks läbisid kodualevis maratoni veel Marek Varblane, Toomas Dettenborn, Erki Lillemägi ja Margus Sepp – kokku 8, pole paha.

Kõik osalejad said finišis spetsiaalse medali ning diplomi, lisaks sooja suppi ja kuuma sauna ning janutäie karastusjooki. Nii mõnelegi naeratas õnn ka veel loosiauhinna näol, rääkimata maratoni edukamatel, kelle auhinnafond oli igati kobe. Veebilehe Marathon100.com (loe lehelt Igamehe maratoni tagasisidet) andmetel oli jooksjate tagasiside igati positiivne ja koondpunktide põhjal hinnati seda tänavuste üleriigiliste ravajooksiirustuste reas suisa teise hindegaga – see on igati tore, aga paneb järgmisel

Viies Igamehe Maraton on alanud

Sandra Herem

aastal veelgi rohkem pingutama.

Ürituse vedamise on enda kanda võtnud ja jätnud Järvakandi Wellod, kuid ilma abiliteta ei tee palju ära. Siinkohal suured tänusõnad kogu alevi rahvale, kes aitavad kaasa elada ja katsid nii mõnegi toreda toidulaua raja ääres. Tublid olid kõik vabatahtlikud abilised, ilma kellela jääks meie käed väga lühikeseks. Suur tänu Järvakandi Kalevi naisvõimlemisrühmale ja Viisitiimile, kes töid üritusse suure portsu kultuuri. Wesico pani välja auhinnad, Järvakandi vald toetas spordiklubi Kalevit materiaalselt, Järvakandi Kool küttis sauna, COOP kattis laua jooksu ajal ja Toitudare pärast jooksu, Rapla Maakonna Spordiliit toetas

meistrivõistluste korraldamist. Kõige suurem tänu osalejatele ja loodame, et nii mõnigi, kes seekord veel raja ääres ergutas, on järgmisel korral juba teistega koos ringil. JIM VI joostakse juba 12.08.2017, hakkame harjutama.

9. juulil, juba enne, kui suve suured spordisündmused (Igamehe maraton ja Rio olümpia) kätte jõudsid, toimus Järvakandi Kooli spordiplatsil üks igati väärikat järjekorranumbriga kergejõustikuvõistlus – XX Järvakandi mitmevõistlus. Juubeliürituseks oli ilm nagu tellitud, tellitud olid ka vabariikliku kategooriaga kohtunikud ja paras punt võistlejaid ning kõik läks väga libedalt ja lõbusalt kuni saunani välja. 9 väljavalitust,

kes seekord valisid just selle ürituse tihedas suvegraafikus, võistlesid võimetekohaselt ja kindla võidu võttis seitsmevõistluse arvestuses Egert Tomingas (3245 p). Teise koha heitluses edestas Markus Sepp (2542 p) vaid kahe punktiga Maanus Vieti (2540 p). Võistkondlikult saavutas esikoha Wiimane Wõimalus (Egert, Maanus ja Paavo Kais), teiseks tuli 2MK (Markus, Kristo Kivisild, Mari Lutšihhin ja Kadri Triin Varik) ning kolmandad olid Wellod (Erki Lillemägi ja Margus Sepp). Kui enamik võistlejaid on sündinud pärast esimese võistluse toimumist (1997), siis Wellod olid esimesel korral ka stardis ja eks see suur kogemuste koorem on juba raske kanda. Sel korral sai

välja öeldud, et tegemist on viimase mitmevõistlusega, aga osalejad avaldasid siiski soovi ka tuleval aastal kokku tulla. Eks näis.

18. augustil sai Järvakandis Tupiku rajal avastardi Raplamaa terviseradade liikumissari. Heitliku ilma ja olümpiamängude kiuste oli metsaradadele liikuma tulnud päris kena hulk tervisesportlasi. Kuidas aga seekord läks ja kuidas sari edasi kulgeb, sellest täpsem ülevaade juba järgmises lehes.

Septembris alustavad sügishooaega jälle koolinoored ja kuu viimasel laupäeval (24. septembril) on taas heitjate sügispidu ehk toimub traditsiooniline heidete mitmevõistlus.

Rajal ja ringis näeme!

Margus Sepp

Sõeluuringud on lihtsaim võimalus ennetada vähki

Emakakaelavähi ja rinnavähi sõeluuringutel osalemine on lihtsaim võimalus ennetada vähki ja pikendada tervena elatud elu.

Sõeluuring on terviseuuring, mis on mõeldud eelkõige tervetele, ilma kaebuste ja sümptomiteta naistele emakakaela- või rinnavähi varaseks avastamiseks. Eestis kutsutakse emakakaelavähi sõeluuringule naisi vanuses 30–55 ja rinnavähi sõeluuringule naisi vanuses 50–62.

Peaaegu kõik kaugele arenenud emakakaelavähi juhtumid oleks ennetatavad.

Emakakaelavähi suurimaks tekkepõhjuseks peetakse inimese papilloomiviiruse (HPV) mõningaid vorme, mis levivad peamiselt seksuaalsel teel. HPV viiruse tekitatud rakumuutusi diagnoositakse PAP-

testiga. Haigestuda võivad ka noored naised ning pärilikkus ei mängi siin rolli.

Kuna emakakaelavähi varajased sümptomid jäävad naisele endale tihti märkamatuks ning ta tunneb ennast täiesti tervena, siis on väga oluline PAP-testi regulaarselt anda. Emakakaela rakumuutused on sõeluuringute käigus lihtsalt avastatavad, mis omakorda võimaldab ravi tulemusena täielikku tervenemist.

HPV tekitatud rakumuutused ja vähieelsed seisundid võivad vähiks areneda 10–25 aastaga. Regulaarsel kontrollimisel ja õigel ajal avastatuna on need kergesti diagnoositavad ning ravitavad. Seega oleks võimalik ennetada peaaegu kõiki kaugele arenenud emakakaelavähi juhtumid. PAP-

testi tegemine on valutu ning tavapärase günekoloogilise läbivaatuse osa.

2016. aastal kutsutakse emakakaelavähi sõeluuringule naisi sünniaastatega 1961, 1966, 1971, 1976, 1981, 1986.

Rinnavähk varases staadiumis endast märku ei anna. Enamasti pööratakse arsti juurde rinnavähi kahtlusega siis, kui rinnas avastatakse n-õ tükk. Teised ohumärgid võivad olla muutunud rinnakuju (nt naha sissetõmme rinnal), rinnanibu sissetõmme, eritis rinnanibust, rinnanahavärv muutus või kaenlaaluste lümfisõlmede suurenemine. Tihti on haigus aga selleks ajaks juba algkoldest kaugemale levinud.

Rinnavähki on võimalik avastada aga juba varem. Üks selline võimalus on sõeluuringute käigus kasutatav rinnanäärme radioloogiline uuring ehk mammograafia. Väikese kiirgusdoosiga mammograafia on tervisele ohutu. Varakult avastatud rinnavähk on paremini ravitav, võimaldab vajaduse korral kasutada rinda säästvaid operatsioonimeetodeid ja on tervenemise eelduseks.

2016. aastal kutsutakse rinnavähi sõeluuringule naisi sünniaastatega 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966.

Naised, kelle sünniaasta on kutsutavate sünniaastate vahel, eritis rinnanibust, rinnanahavärv muutus või kaenlaaluste lümfisõlmede suurenemine. Tihti on haigus aga selleks ajaks juba algkoldest kaugemale levinud. Rinnavähki on võimalik avastada aga juba varem. Üks selline võimalus on sõeluuringute käigus kasutatav rinnanäärme radioloogiline uuring ehk mammograafia. Väikese kiirgusdoosiga mammograafia on tervisele ohutu. Varakult avastatud rinnavähk on paremini ravitav, võimaldab vajaduse korral kasutada rinda säästvaid operatsioonimeetodeid ja on tervenemise eelduseks.

da, kas see on õige – muidu ei jõua kutse adressaadini. Seda saab hõlpsalt kontrollida riigiportaalis www.eesti.ee. Koos paberkutsega saadetakse E-Tervise patiensiportaali www.digilugu.ee ka elektroonne kutse, mis on nähtav saatetähtedega.

Sõeluuringul osalemiseks ei pea aga kutset ootama jääma. Kui teie sünniaasta on tänavuste kutsesajate nimekirjas, tuleb lihtsalt heidelda kõige sobivasse tervishoiuasutusse ning end vastuvõtule kirja panna. Registreerumisel kontrollitakse eelkõige teie sünniaastat ja ravikindlustuse kehtivust. Uuringule minnes võtke kindlasti kaasa isikut tõendav dokument.

Naised, hoolige oma tervisest ja kontrollige end re-

gulaarselt!

Rapla maakonnas saab emakakaelavähi sõeluuringule registreeruda järgmistel telefonidel: Rapla Maakonnaahaigla tel 4890 738, Märjamaal 4821 495.

Täpsemat teavet rinnavähi sõeluuringutele registreerumise ja ka emakakaelavähi sõeluuringute kohta leiab Haigekassa kodulehelt <https://www.haigekassa.ee/et/inimesele/haiguste-ennetamine/vahi-soeluuringud-naistele-0> (vt „Liikuvate mammograafiabusside ajakava“ (2016) ja „Tervishoiuasutuste kontaktandmed (Rinna- ja emakakaelavähi varajase avastamise uurin-gud“)

Made Bambus
Haigekassa esmatasandi paketi arenduse talituse spetsialist

POLITSEI
Metsaminek tuleb hoolikalt läbi mõelda

Ilmastik ja sotsiaalmeedias eksponeeritavad ääreni täidetud seene- ning marjaämbrid panevad paljudel „korilastel“ peas keerlema mõtte – nüüd tuleb minna metsa! Tänavune suvi on huvilistele varakult pakkunud ohtralt erinevaid liiki söögiseeni. „Igaüks leiab oma,“ ütleb üldtuntud laulumängu fraas.

Metsaande korjatakse üldjuhul kodu ümbruses, kuid ei peeta paljaks rongiga kaugesse ja tundmatusse metsa uudistama minna. Oma kodumetsas käies arvatakse tundvat iga viimastki võsatriipu ning kuivenduskraavi, kuid jäetakse tähelepanuta asjaolu, et aeg teeb ka loodusega oma töö. Metsatukk, mis varem võis tunduda selge kui oma kodutee, võib aastatega olla tundmatuseni muutunud. Keegi ei lähe metsa mõttega seal ära eksida ja seepärast jagan mõned näpunäiteid, mida metsa minnes järgida, et end sellest ebamugavast olukorrast mitte leida:

- teavita alati metsaminekust oma lähedasi ja tuttavaid
- võimalusel mine metsa mitmekesi
- metsa minnes pane ennast alati soojalt riidesse, kasutades võimalusel erksavärvilisi riideid ning pähe müts (pea kaudu kaotad kõige enam kehasoojust)
- võta kaasa laetud akuga mobiiltelefon, hea oleks ka kompass. Mobiililevi puudumisel eemalda telefonist SIM-kaart, see võimaldab helistada hädaabinumbri 112. Arvesta, et levi puudumine kulutab kiiremini telefoni akut.
- Võta kaasa vett ja pista taskusse toidupoolist, juhuks, kui metsas viibimine venib oodatust pikemaks.

Tegu on lihtsate näpunäidetega, mille peale argielu toime tuisi tehes ei tulegi. Küll aga aitab neist kinnipidamine nii metsaminejat ennast kui tema lähedasi ning otsijaid.

Esimesed eksinud on sellel aastal vajanud abi juba Raplamaalgi. Ühel juhul saadi lõpuks omade jõududega metsast välja ning teisel juhul abistas hättasattunu õigele teele juhuslik mööduja. Koeraga jalutama läinud mees eksis sedavõrd ära, et sattus tsivilisatsiooni alles 15 km möödudes. Teda märganud mööduja sõnul oleks meeserahvas valesid valikuid tehes välja jõudnud inimtühja rabasse, kus pilkases pimeduses ööd veeta poleks sugugi meeldiv.

Kui märkate metsas olles, et olete eksinud, ärge kartke abi kutsuda ka siis, kui väljas on alles valge. Pimeduse saabudes on teid raskem leida!

Kindlasti ei taha inimestele öelda, et metsaskäik oleks justkui seik õudusfilmist, kuid ei tasu looduse jõude alahinnata. Mets pakub palju võimalusi, kuid valedes tingimustes ja vale varustusega võib ka palju võtta. Olge hoolivad ja korrake olulised punktid üle ka oma noorematele ja vanematele lähedastele-tuttavatele.

Ilusat seene- ja marjahooaega!

Jaan Sildoja
piirkonnapolitseinik

HOOLITSE METSA MINNES OMA OHUTUSE EEST!

- Tutvu kindlasti enne piirkonna kaardiga. Võta kaasa orienteerumiseks vajalikud vahendid.
- Vaata ilma, riietu vastavalt ja erksavärviliseid. Välti pimedate ajale jäämist.
- Võimalusel ära mine metsa üksinda. Püsi metsas kaaslastest kuulumis- ja nägemiskauguses.
- Lae täis mobiilaku. Teavita oma lähemast ja naasemisest lähedasi.
- Võta kaasa vajalikud ravimid. Võta kaasa sööki ja vett.
- 112 Hädaolles helista kõrge hädaabinumbri. Teavitage kadunud lähedastest esimesel võimalusel.

Politsei- ja Piirivalveamet
Lääne prefektuur

JÄRVAKANDI KOOLI 2016/2017. õppeaasta AVAAKTUS toimub 1.septembril algusega kell 11.00 kooli ees (vihma korral võimlas).

Aktusele järgneb klassijuhatajatund!

Rõõmsat uut kooliaastat kõigile!

Teetöödest Järvakandis

Juulis algasid teetööd Tallinna-Rapla-Kergu-Vändra maantee Purku ja Selja küla vahelisel lõigul.

Kui Purku ja Vahakõnnu vahel on remonditööde põhisisuks asfaltkatte vahetamine, siis lõik tehasest maakonna piirini renoveeritakse põhjalikult: enne asfalteerimist rajatakse korralik uue põhjaga teetamm. Pärnu-suunalise lõigu põhjalikum ehitus on tingitud eelkõige raskeveokite intensiivsemast liiklusest sellel suunal. Tee-ehituse peatöövõtja on TREV-2. Tööd on kavas lõpetada 4. novembriks, Järvakandi lõik peaks valmis saama juba augustis.

Teetööd Järvakandis

Jaan Johannes Randla

Seoses riiklike teetöödega avanes vallal võimalus pikendada ka Tallinna maantee äärset kergteed Nurtu jõest valla piirini. Selleks kasutatakse osaliselt teeremondi

käigus üles võetud pinnast ja teekatet. Uut teelõiku mustkattega esialgu ei kaeta. Kergtee ehitust teostab OÜ Järvakandi Kommunaal.

Kui maantee renoveeri-

mistõid teostatakse riigieelarvete vahenditega, siis kergtee ehitus kaetakse valla eelarves olevate teehooldusrahadega.

JK

GAASI SOODUSPAKKUMINE!

Info tel. **5667 9955** (tellimusi võtame vastu ka laupäeval ja pühapäeval). Vajadusel transport ja paigaldus.

17kg 27,50 €

11kg 19,50 €

Võtame vastu ja vahetame kõiki teisi värvi balloone!

Jumalateenistused EELK Järvakandi Pauluse kirikus

- Pühapäeval, 4. septembril kell 15 jumalateenistus
- Pühapäeval, 18. septembril kell 15 armulauaga jumalateenistus
- Pühapäeval, 2. oktoobril kell 15 lõikustänapüha armulauaga jumalateenistus, toome altarile õnnistamiseks lõikuseande. Laulab koguduse ansambel.

Kogudust teenivad hooldajaõpetaja Mihkel Kukk, tel 486 8144, 5565 0722; õpetaja emeeritus Kalju Kukk, tel 487 7326.

www.metsaamet.ee

Teenused erametsaomanikule:

- Metsakinnistute ost
- Raieõiguse ost
- Metsa ülestöötamine ja vedu
- Maapinna mineraliseerimine koos külviga
- Metsamajandamise kavade koostamine

Teave e-post: info@metsaamet.ee Tel. 5615 0680, Karl Lister

Õnnitleme!

75 Galina Tejsuk
Evi Akker
Adolf Müllmann

80 Kalju Jaanimäe
Helve Padar

70 Mihail Krasavin
Alentina Kull

KAKS KOHVIRINGI ÜMBER SOOMAA

Kohviring avatud 10.09.2016 kell 12.00 - 16.00

Lisainfo ja osalejate nimekiri on leitav www.joemaa.ee ja FB rühelinejoemaa.

Kohtumiseni 25.03.2017

LEADER EESTI

Uus vallakodanik

Erik Oper
6. juuli 2016

+

Vello Semjonov
22.06.1973–
30.07.2016

Abiks Sinule sel raskel hetkel!

Matuseteenused

Luule Pöder
tel. 5190 3436
matuseabi@gmail.com
www.luulematusetalitus.ee

MITMESUGUST

Küttepude sooduspakkumine! Telli varakult ja võidat hinnas! Tel: 600 5323, 5192 2723. Hakkemeister